

EEN GEZAMENLIJKE
GEZONDHEIDSAMBITIE

Vooruitzien naar een gezonder Nederland

Gemeenten en zorgverzekeraars
zetten samen de schouders eronder!

A photograph of three people walking on a path in an autumn forest. On the left is a man in a grey cable-knit sweater and a blue scarf. In the middle is a young boy in a dark jacket and blue pants, looking up at the man. On the right is an older man in a blue sweater and a patterned scarf. They are all holding hands. The path is covered in fallen leaves, and the trees in the background have yellow and orange foliage.

ONZE AMBITIE
**in alle regio's een duurzame
preventie infrastructuur**

- In de afgelopen twee Corona jaren is het bewustzijn versterkt dat voor een toekomstbestendig zorglandschap een paradigmashift nodig is: van sturen op zorg naar het stimuleren en faciliteren van gezondheid. Meer preventie (versterken vitaliteit en gezondheid, inclusief mentale gezondheid) zorgt voor meer kwaliteit van leven, meer fysiek en mentaal welzijn, meer veerkracht en een versterkt immuunsysteem. Daarnaast zal het ons arbeidspotentieel vergroten en de druk op zorg en sociale zekerheid verminderen.
- Wij zien mooie initiatieven. Partners op landelijk, regionaal en lokaal niveau zoeken samen naar manieren om van incidentele oplossingen naar structurele inbedding te komen. Gemeenten en verzekeraars hebben hierbij als inkopers en financiers van zorg en ondersteuning een belangrijke verantwoordelijkheid.
- In het recente coalitieakkoord vinden wij de bevestiging dat 'schouder aan schouder' blijven optrekken de goede weg is. Dat is samen aanpakken van vermijdbare gezondheidsverschillen, inzetten op preventie en gezonde leefstijl en ondersteunen van gezond ouder worden. En zo nodig passende zorg inzetten, gericht op functioneren en kwaliteit van leven. Hoewel de preventie-infrastructuur niet expliciet genoemd is in het coalitieakkoord, gaan wij ervanuit dat we hierop met elkaar blijven inzetten.
- Gemeenten en zorgverzekeraars/zorgkantoren¹ willen de burger steunen in het versterken van eigen vitaliteit, welzijn en gezondheid, zonder die verantwoordelijkheid over te nemen. Met de regionaal ingebedde werkstructuren en samenwerkingsagenda's tussen gemeenten en verzekeraars als basis, steunen wij lokale partners in zorg en ondersteuning om samen te werken aan een sterke, duurzame preventie infrastructuur.
- VNG en ZN willen de hiertoe benodigde middelen structureel en duurzaam kunnen inzetten, werkzame oplossingen delen en uitvoeren en leren van elkaar. Daarop mogen onze partners ons aanspreken!

¹ Daar waar in dit document wordt gesproken over zorgverzekeraars wordt bedoeld zorgverzekeraars/ zorgkantoren.

Vitaliteit en gezondheid zijn een verantwoordelijkheid van ons allen

Gezondheid als 'maatschappelijke mindset'

- We zijn allemaal zelf verantwoordelijk om binnen onze mogelijkheden de juiste keuzes te maken om gezond oud te kunnen worden. Maar gezondheid is niet altijd een keuze. Waar je opgroeit, hoe je bent opgeleid, hoe je leefomgeving is ingericht, wat je inkomen is en hoe je sociale netwerk eruit ziet, bepalen of gezonde keuzes makkelijk of moeilijk bereikbaar zijn.
- (On)gezond gedrag raakt alle domeinen van het leven. Het vraagt om aanpakken van de oorzaak, waar gewoontes worden ingesleten en gedrag wordt aangeleerd. De gezondheid van mensen wordt door veel meer bepaald dan door zorg alleen.

Wij gaan voor het versterken van een 'maatschappelijke mindset' waarin we samen werken aan gezondheid.

Stimuleren van gezondheid: samen optrekken!

- Stimuleren van gezondheid begint bij 'de menselijke maat', bij een samenleving die omkijkt naar elkaar, daarbij niet gehinderd door schotten in taakomschrijving of financiering. Het vraagt om het inspelen op wat een burger, een gezin of een gemeenschap nodig heeft.
- Het realiseren van een gezond en vitaal Nederland betekent voor vele partners ambitie én actie, als voorbeeld:
 - Werkgevers die hun medewerkers vitaal houden.
 - Onderwijs waarin kinderen leren wat gezond gedrag is.
 - Een gezonde woonomgeving en goede huisvesting als noodzakelijke basis.
 - Sport, kunst en cultuur laagdrempelig toegankelijk met oog op fysieke en mentale weerbaarheid.
 - Industrie stimuleren en zonodig opleggen gezonde producten te maken en een gezonde keuze makkelijker te maken.
- Daarbij past dat stimuleren van gezondheid een plek krijgt in de wet- en regelgeving in al die domeinen: preventie en stimuleren van gezondheid inbedden in beleid en praktijk.

Daarom combineren gemeenten en zorgverzekeraars hun mogelijkheden...

- Gemeenten (vertegenwoordiging) en zorgverzekeraars (regionale marktleider) verbinden hun domeinen, delen goede voorbeelden en nemen samen regie op de niet-vrijblijvende werkagenda.
- Gemeenten staan dichtbij de Nederlandse burger en helpen hem in zijn omgeving gezond te zijn en te blijven. In de domeinoverstijgende aanpak is de GGD de uitvoerings- en kennispartner. Gemeenten dragen verantwoordelijkheid voor het sociale én fysieke domein. Zij hebben contact met de lokale partners en kennis van plaatselijke structuren. Die verbindende rol is de basis voor de bestuurlijke regierol van gemeenten, samen met zorgverzekeraars.
- Data kan helpen om inzicht te krijgen in de gezondheidssituatie in wijken en regio's, voedt de dialoog zodat gemeenten en zorgverzekeraars samen het juiste kunnen doen en de impact van hun inzet ook kunnen meten. Zorgverzekeraars en gemeenten gebruiken de gemeentezorgspiegel om dit inzicht te vergroten.
- Gelijkgelijkheid van beleid, kaders en verplichtingen van gemeenten, zorgverzekeraars en betrokken partners maakt keuzes effectief. Denk aan contracten over regionale opgaven, te stellen doelen en de aanpak.
- Samen werken aan gelijkwaardigheid van de wettelijke plicht voor de gemeente en de zorgverzekeraar (ten behoeve van de burger/verzekerde) die voortvloeit uit de gestelde opgave.
- Gemeenten en zorgverzekeraars passen inkoop van zorg en ondersteuning op de gezamenlijk geformuleerde regioambities aan.

...en maken wij onze bijdrage aan een gezond Nederland concreet door:

- Onze perspectieven en die partijen bij elkaar te brengen, die nodig zijn om een probleem bij de oorzaak aan te pakken in plaats van symptomen te bestrijden.
- Alle regio's te stimuleren en ondersteunen om met prioriteit de gemaakte afspraken in de preventie infrastructuur tot het resultaat te brengen.
- Initiatieven steeds te toetsen aan gezondheidsbeleid in alle relevante domeinen om interventies duurzaam effectief te maken (denk aan GLI bij kinderen of valpreventie, waarbij naast op terrein van zorg vooral in de omgeving en het dagelijks leven interventies nodig zijn).
- Samen kennis en ervaringen te ontwikkelen én werkende uitkomsten breed te delen (bijvoorbeeld via de receptenbieb), goede voorbeelden en geleerde lessen verder te brengen.

Een aantal voorbeelden:

Een centrale zorgverlener voor kinderen met obesitas.

*Gemeente Amsterdam
en Zilveren Kruis*

Schuldenproblematiek slimmer en beter aanpakken met Schuldenlab 070.

Gemeente Den Haag en CZ

Amsterdam Vitaal & Gezond, elke Amsterdammer 10 gezonde jaren extra.

*Gemeente Amsterdam
en Zilveren Kruis*

Werken als medicijn, impuls arbeidstoeleiding mensen met GGZ problematiek.

Gemeenten, zorgverzekeraar, werkgevers, ggz

Sterk door Werk. Werk als beste Zorg.

Sociale Dienst Drechtsteden en VGZ

City Deals Eenvoudig Maatwerk, bijvoorbeeld in Leeuwarden.

Stichting De Friesland, gemeente

Thuis onbezorgd mobiel, ondersteuning op terrein valpreventie.

Veiligheid NL, ONVZ en anderen

.....

Gemeenten en zorgverzekeraars kunnen nog meer.

- Als gezondheid ook een prominente plek heeft in beleid voor alle relevante domeinen, in landelijke doelstellingen en bestuurlijke afspraken (c.q. de preventie infrastructuur). Dus niet alleen de domeinen van gezondheid en welzijn maar ook die op het vlak van de leef- en woonomgeving, sociale omgeving en onderwijs.
- Als stimulerend toezicht en monitoring op naleving geborgd worden.
- Als (in wet- en regelgeving) de ruimte bestaat om onder voorwaarden premiegelden van zorgverzekeraars in te zetten zonder dat sprake is van 'een geleverde zorgprestatie'. Die voorwaarden bestaan dan uit traceerbare activiteiten en na afloop valideerbare resultaten. Dat vereist dat uitgaven voor preventie een plek krijgen in de risicovereenigingssystematiek voor zorgverzekeraars.
- Als geoormerkte structurele financiering (ontwikkeling, implementatie en uitvoering) beschikbaar is voor gemeenten om samen in te zetten op (valide) preventie met impact.
- Als nieuwe, bewezen effectieve en doelmatige, interventies structurele betaaltitels krijgen in beide domeinen.
- Als gezonde keuzes makkelijker worden gemaakt (verbreden van instrumenten als suikertaks en tabaksaccijns).
- Als experimenteren met nieuwe financieringsvormen de ruimte krijgt met een minimale administratieve verantwoording.

Het doel van onze inzet is het realiseren van langer leven in goede gezondheid. Om dit te bereiken gaan de kosten voor de baat (hoewel de totale uitgaven gezien vergrijzing en technologische mogelijkheden zullen toenemen) zullen wij tot een andere verdeling in de collectieve uitgaven aan zorg moeten komen.

Een gezondheidsambitie met een gelijkwaardige wettelijke plicht voor de gemeente en zorgverzekeraar die voortvloeit uit de gestelde opgave,

gemeenten en verzekeraars zijn gecommitteerd en willen bijdragen aan een gezonder Nederland. Voor zorgverzekeraars geldt al een wettelijke zorgplicht die zij hebben voor hun verzekerden. Het formuleren van een gezamenlijke gezondheidsambitie vraagt om een gelijkwaardige zorgplicht voor zorgverzekeraars en gemeenten, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid. Dit zorgt voor een bindend karakter van de afspraken en maakt het beschikbaar stellen van preventie-budget mogelijk, naast dat gemeenten en zorgverzekeraars vanuit hun huidige rol reeds bestaande mogelijkheden voor inkoop van zorg en ondersteuning hierop aan kunnen sluiten. Een landelijk stimulerend (niet vrijblijvend) kader, met ruimte voor regionaal maatwerk, voorkomt versnippering in regionale en lokale regels en bevoegdheden.

Op grond van die gelijkwaardige wettelijke plicht:

- komen gemeenten, zorgverzekeraars, GGD, zorgaanbieders, sociale partners en opleidingsinstituten tot een niet-vrijblijvende regionale samenwerkingsagenda voor het bevorderen van de gezondheid van burgers.
- en stellen zij voor de regio gezamenlijk(e) gezondheidsdoel(en) vast met een horizon van 3-5 jaar.
- waarin zij afspraken maken over verantwoordelijkheden en te behalen resultaten.
- en betrokken partners periodiek evalueren en monitoren/ elkaar aanspreken.

Het kunnen stimuleren en ondersteunen van initiatieven om samen een 'gezond Nederland' te bouwen, vraagt om meer dan 'een rondje in een vierkant' duwen. Naast willen én commitment, vraagt dit van alle betrokken partijen om lef en creativiteit. Om de eerder genoemde (mentale en praktische) ruimte én om nu te gaan doen waarvan we allemaal weten dat het kan én nodig is. Wij staan samen, schouder aan schouder, voor een gezond Nederland.

In opdracht van VNG en ZN uitgewerkt door
Berenschot Groep B.V.